

YÖNETMELİK

Adalet Bakanlığından:

**ÇOCUK TESLİMİ VE ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASINA İLİŞKİN
İLAM VE TEDBİR KARARLARININ YERİNE GETİRİLMESİNE
DAİR YÖNETMELİK**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, aile mahkemeleri tarafından verilen çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesine dair görev, yetki ve sorumluluklar ile buna ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, aile mahkemeleri tarafından verilen çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi sürecinde görevli ve yetkili birimler ile buna dair görev ve sorumluluklar, teslim mekânlarının oluşturulması, ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilme usulü, şikâyet ve itiraz, diğer kurumlar ile iş birliği, eğitim ve denetim ile hizmetin izlenmesine dair usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 41/İ maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
 - b) Başkanlık: Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığını,
 - c) Başsavcılık: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün gözetimi ve denetimi altında bulunduğu ilgili Cumhuriyet başsavcılığını,
 - ç) Çocuk: Daha erken yaşta ergin olma durumu hariç on sekiz yaşını doldurmamış kişiyi,
 - d) Çocuk teslimi: Velayete ilişkin verilen ilam veya tedbir kararına istinaden süreklilik arz etmeyen, çocuğun yükümlüden alınarak hak sahibine verilmesi sürecini,
 - e) Diğer personel: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde müdür, müdür yardımcısı, psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı dışındaki çalışanları,
 - f) Hak sahibi: Çocuk teslimi işlemlerinde velayet kendisine verilen kişiyi, kişisel ilişki kurulması işlemlerinde ise velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan çocukla arasında kişisel ilişki kurulan kişiyi,
 - g) Kişisel ilişki: İlam veya tedbir kararına istinaden velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan anne ve babanın ya da diğer kişilerin çocukla sınırlı bir süre görüşmesi veya birlikte kalması sürecini,
 - ğ) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren personel ve görevlileri,
 - h) Müdür: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürünü,
 - ı) Müdürlük: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünü,
 - i) Müdür yardımcısı: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdür yardımcısını,
 - j) Öğretmen: Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan öğretmenleri,
 - k) Teslim mekânı: Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararlarının yerine getirildiği çocuk dostu olarak düzenlenen ortamları,
 - l) UYAP: Adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemini,
 - m) Uzman: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı olarak çalışanlar ile müdürlüğün talebi üzerine valilikler tarafından hazırlanan listede bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmenleri,
 - n) Yükümlü: Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararı gereğince çocuğu teslim etmesi gereken kişiyi,
- ifade eder.

**İKİNCİ BÖLÜM
Temel İlkeler**

Temel ilkeler

MADDE 5- (1) Çocuk, anne ve babası ile anne ve babası da çocukla düzenli şekilde görüşme hakkına sahiptir.

(2) Olağanüstü hâllerin bulunması durumunda çocuğun menfaatine uygun düştüğü ölçüde mahkeme tarafından anne ve babası dışında bulunan kişiler ile çocuk arasında kişisel ilişki kurulabilir.

(3) Kişisel ilişki, sadece çocuğun üstün yararının gerektirmesi hâlinde mahkeme tarafından kısıtlanabilir veya engellenebilir.

(4) Hak sahibi ile kişisel ilişkinin doğrudan yürütülmesinin çocuğun üstün yararına aykırı olması nedeniyle mahkeme tarafından bu hususta karar verilmiş olması hâlinde üçüncü kişi veya uzman gözetimi altında çocukla kişisel ilişki kurulabilir.

(5) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki öncelikle taraflar arasında gönüllülüğe dayalı olarak yerine getirilir.

(6) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması sürecinde zorunlu hâller dışında iş ve işlemler taraflar yüz yüze getirilmeden gerçekleştirilir.

(7) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan hizmetlerin yerine getirilmesinde görev alanlar;

a) Eşitlik, insan onuruna saygı, dürüstlük, mahremiyet ilkelerine uygun davranır ve çocuğun üstün yararını dikkate alır.

b) Çocuğun sağlık ve esenliğini gözetir.

c) Çocuğun örselenmesini engelleyecek tedbirleri alır.

ç) Çocuk, yükümlü veya hak sahibine yönelik; cinsiyet, yaş, engellilik, ırk, toplumsal sınıf, dil, din, siyasi görüş veya diğer sebeplerle ayrımcılık yapamaz, onur kırıcı söylem ve davranışlarda bulunamaz.

d) Çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun davranır.

e) Yazılı veya sözlü iletişimde teknik tabirlerden ziyade yalın ve açık bir dil kullanır.

f) Meslek etiğine ve tarafsızlığa gölge düşürecek tutum ve davranışlarda bulunamaz.

g) İlam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi sırasında elde edilen kişisel veriler ve bilgilerin, düzenlenen tutanak ve raporların gizliliğini korur. Bu veriler ve bilgileri ilgili mevzuatın zorunlu kıldığı hâller dışında hiçbir kurum ve kişiyle paylaşamaz.

ğ) İş ve işlemlerin, kamu kurum ve kuruluşları ile müdürlük arasında etkin iş birliğiyle yürütülmesini sağlar.

Çocuğun üstün yararı

MADDE 6- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun üstün yararı esas alınır.

(2) Bu iş ve işlemlerde uzman veya öğretmen, çocuğun duygu durumunun gözetilmesi ve olası çatışmalardan mümkün olduğunca uzak tutulması amacıyla mesleki müdahalelerde bulunur.

(3) Çocuklar yapılacak iş ve işlemler hakkında gelişim düzeylerine uygun şekilde bilgilendirilir.

(4) Çocukların örselenmesine neden olabilecek eylemlerin önlenmesi amacıyla gerekli tedbirler alınır.

(5) Hak sahibi ve yükümlü, çocuğun üstün yararı ilkesine uygun davranır.

(6) Çocuk ile hak sahibi ya da yükümlünün menfaatlerinin çatışması hâlinde çocuğun üstün yararına öncelik tanınır.

(7) Çocuğun yaşı ve gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak, çocuğun kendisini ilgilendiren konularda görüş oluşturma ve bu görüşleri serbestçe ifade etme hakkı gözetilir.

Tedbir kararının varlığı hâlinde yapılacak işlemler

MADDE 7- (1) Hak sahibi veya yükümlü hakkında 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmesi hâlinde çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması işlemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(2) 6284 sayılı Kanun uyarınca bir gizlilik kararı bulunması hâlinde; ilgililerin dosya inceleme talepleri dosyadaki adres, iletişim ve kimlik bilgileri ile gizli tutulmasına karar verilen diğer bilgi ve belgelerin gizliliğinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirler alınmak suretiyle karşılanır.

Başvuru ve iş birliği

MADDE 8- (1) Yükümlü tarafından ilam veya tedbir kararı rıza ile yerine getirilmediği takdirde; hak sahibinin, bu Yönetmelikteki hizmet ve desteklerden faydalanabilmesi için müdürlüğe başvurması ve iş birliği içerisinde hareket etmesi gerekir.

Bildirimde bulunulması

MADDE 9- (1) Uzman veya öğretmen tarafından çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin iş ve işlemler yürütülürken koruyucu ve destekleyici tedbir uygulanması gerektiği yönünde bir kanaate varılması hâlinde durum aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğüne bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görevli Birim ve Yetkili Müdürlük

Görevli birim

MADDE 10- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemelerince verilen ilam veya tedbir kararları, çocuğun üstün yararı esas alınarak Bakanlıkça kurulan müdürlüklerce yerine getirilir.

(2) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu görevler, Bakanlıkça belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Yetkili müdürlük

MADDE 11- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararları çocuğun yerleşim yeri müdürlüğünce yerine getirilir.

(2) Türkiye’de yerleşim yeri bulunmayan çocuklar bakımından çocuğun Türkiye’de bulunduğu yerdeki müdürlük yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Müdürlüklerin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları

Müdürlüklerde görevli personel

MADDE 12- (1) Bakanlıkça müdürlüklerde; müdür, yeteri kadar müdür yardımcısı, psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı ile diğer personel görevlendirilir.

İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 13- (1) İlam ve tedbir kararları müdürlükçe görevlendirilen uzmanlar tarafından yerine getirilir.

(2) Uzman sayısının yeterli olmadığı yerlerde ise ilam ve tedbir kararları öğretmen marifetiyle yerine getirilir.

(3) Müdür ve müdür yardımcısının psikolog, pedagog veya sosyal çalışmacı olması durumunda ilam ve tedbir kararları bu kişiler tarafından da yerine getirilebilir.

Müdürün görevleri

MADDE 14- (1) Müdürün çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerine ilişkin görevleri şunlardır:

- Bu iş ve işlemlerde görev alan uzman ve öğretmenlere dosya tevzi etmek.
- 42 nci madde uyarınca uzman veya öğretmenler tarafından yapılan bildirim üzerine dosyayı işlem den kaldırmak ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine karar vermek.
- Çocuğun yerleşim yerinin başka bir müdürlüğün yetki alanına girecek şekilde değişmesi hâlinde dosyanın kapatılarak ilgili yer müdürlüğüne gönderilmesini sağlamak.
- Tebliğat işlemlerinin gecikmeksizin yapılmasını sağlamak.
- İş ve işlemlerin aksatılmadan yürütülmesini temin üzere müdür yardımcısı, uzman, öğretmen ve diğer personelin iş birliği içerisinde etkili ve verimli bir şekilde çalışmalarını sağlamak.
- Valilikler tarafından oluşturulan listede yer alan uzman ve öğretmenlerin görev yapacakları yer ve tarihleri belirlemek.
- Teslim mekânlarının çocuğun üstün yararına uygun şekilde işleyişine ilişkin gerekli tedbirlerin alınması hususunda ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak.
- Teslim mekânlarıyla ilgili personel, donanım ve diğer ihtiyaçları belirleyerek ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmek üzere başvuru sunmak.
- Güvenlikle ilgili gecikmeksizin kolluk birimleriyle irtibat kurarak önlem alınmasını talep etmek, gerekmesi hâlinde durumu derhâl başvuru bildirmek.
- Yapılan çalışmalar, karşılaşılan sorunlar ve tespit edilen ihtiyaçlar konusunda Başkanlığı bilgilendirmek.
- Mevzuatla veya Başkanlıkça verilen diğer görevleri yapmak.

Müdür yardımcısının görevleri

MADDE 15- (1) Müdür yardımcısının çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerine ilişkin görevleri şunlardır:

- Müdüre ait görevlerin yürütülmesinde müdüre yardımcı olmak.
- Müdür tarafından iş bölümünde belirtilmiş olması hâlinde çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin iş ve işlemleri izlemek, denetlemek ve sonuçlarını değerlendirmek.
- Çocuk teslimine ilişkin iş ve işlemlerin yerine getirilmesine yönelik gerekli koordinasyonu sağlamak.
- Mevzuatla veya müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hak sahibi ve yükümlü ile iletişime ilişkin görevler

MADDE 16- (1) Müdür tarafından hak sahibi ve yükümlü ile iletişime geçmek üzere müdürlükte görevli uzmanlar arasından yeteri kadar psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı görevlendirilir.

(2) Psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacılar tarafından aşağıdaki görevler yerine getirilir:

- Hak sahibinin, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurusu hâlinde teslim sürecine ilişkin bilgilendirme yapmak.
- Her türlü iletişim vasıtası ile yükümlüyle irtibata geçerek çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, çocuk teslimlerinde ise müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte, teslim mekânı olarak bildirilen yere çocuğun getirilmesini yükümlüye derhâl bildirmek, çocuğu getirmediği takdirde karşılaşılabileceği hususlar ve yaptırımlar ile ilgili bilgi vererek tutanağa bağlamak.

c) Yükümlüyle irtibat kurulamaması hâlinde iletişime geçilememesi nedeniyle tutanağa bağlamak.
ç) Yükümlüyle irtibat kurulamaması veya yükümlünün çocuğu getirmeyeceğini beyan etmesi yahut çocuğu belirlenen yere getirmemesi hâlinde derhâl yükümlüye çocuğun teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair bir teslim emri gönderilmesini sağlamak.

d) Yükümlü veya hak sahibi tarafından çocuğun yerleşim yerinin başka bir müdürlüğün yetki alanına girecek şekilde değiştiğinin bildirilmesi hâlinde dosyanın kapatılarak ilgili yer müdürlüğüne gönderilmesi için müdüre bildirimde bulunmak.

(3) İkinci fıkra kapsamındaki görevler müdürlüğün bulunmadığı yerlerde, Bakanlıkça görevlendirilen hukuk mahkemesi yazı işleri müdürü ya da görevlendireceği diğer personel tarafından yerine getirilir.

Uzman ve öğretmenlerin görevleri

MADDE 17- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde görev alan uzman ve öğretmenlerin görevleri şunlardır:

a) Yükümlünün çocuğu teslim mekânına getirmesi hâlinde çocuğun hak sahibine teslim edilmesine yönelik işlemleri gerçekleştirmek.

b) İşlem öncesinde hak sahibi ve yükümlü ile ayrı ayrı görüşerek sürece ilişkin bilgilendirme yapmak.

c) Çocuğu bu sürece hazırlamak, kaygı düzeyini düşürmek amacıyla çocukla görüşme yapmak.

ç) Çocuğun örselenmesine neden olabilecek durumların tespiti hâlinde ilgili mevzuat ve mesleki sınırlar çerçevesinde gerekli önlemleri almak.

d) Yükümlünün çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararına dair emrin gereğini yerine getirmediği durumlarda, çocuğun bulunduğu adrese gidilerek alınan çocuğu hak sahibine teslim etmek.

e) Çocuk teslimi veya kişisel ilişki sürecinde çocuğun yerleşim yerinin değişmesi nedeniyle başka bir müdürlüğün yetki alanına girdiğinin öğrenilmesi hâlinde dosyanın kapatılarak ilgili yer müdürlüğüne gönderilmesi için müdüre bildirimde bulunmak.

f) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Diğer personelin görevleri

MADDE 18- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde görev alan diğer personelin ilgisine göre görevleri şunlardır:

a) İlam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi amacıyla müdürlüğe müracaat eden hak sahibinin başvurusunu alarak dosya açmak ve tevzi edilmek üzere dosyayı müdüre sunmak.

b) Başvuru esnasında hak sahibinden; kendi adres ve iletişim bilgilerini, bilinmesi hâlinde yükümlünün en son adres ve iletişim bilgilerini ve kişisel ilişki sürecinin geçirileceği adres bilgilerini alarak tutanağa bağlamak.

c) Uzmanın veya öğretmenin isteği üzerine 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca yükümlüye teslim emrinin tebliğine ilişkin tebligat işlemlerini yapmak.

ç) Çocuğun yerleşim yerinin değişmesi hâlinde dosyadaki teslim emri kapsamında teslimin gerçekleştirileceği yeni yeri bildirmek amacıyla 7201 sayılı Kanun uyarınca yükümlüye çıkarılacak tebligat işlemlerini yapmak.

d) Dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine dair verilen kararı hak sahibi ve yükümlüye bildirmek amacıyla çıkarılacak tebligat işlemlerini yapmak.

e) Müdürün yaptığı iş bölümüne uygun olarak ihtiyaç duyulması hâlinde teslim işlemlerinin yapılacağı günlerde teslim için belirlenen mekânda bulunmak.

f) Mevzuatla ya da müdür veya müdür yardımcısı tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Uzman ve öğretmen listesi oluşturulması

MADDE 19- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi için müdürlüğün başsavcılık aracılığıyla talebi üzerine valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli psikolog, pedagoğ, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanların yer aldığı bir liste oluşturulur. Uzmanların yeterli sayıda olmaması hâlinde öğretmenler de listeye dâhil edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teslim Mekânları ile Diğer İhtiyaçların Karşlanması

Teslim mekânları

MADDE 20- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.

(2) Teslim mekânlarının belirlenmesinde çocuğun üstün yararı uyarınca fiziksel ve ruhsal gelişimine uygun yerlerin seçilmesine özen gösterilir.

(3) Çocuk teslimi ve kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin yerine getirilmesi sürecinde teslim mekânları ile yakın çevresinde meydana gelebilecek olayların önlenmesi için teslim mekânının güvenlik unsurunun bulunmaması veya yeterli olmaması hâlinde kolluk görevlileri tarafından gerekli tedbirler alınır.

Teslim mekânlarının oluşturulması

MADDE 21- (1) Müdürlüğün başsavcılık aracılığıyla talebi üzerine, il ve ilçelerde kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin çocuk teslimine elverişli yerlerinden, ilgisine göre valilikler veya belediyeler tarafından yeterli sayıda teslim mekânı belirlenir, yoksa oluşturulur.

Teslim mekânlarının genel standartları

MADDE 22- (1) Teslim mekânlarında, mümkün olduğu ölçüde aşağıdaki genel standartlar sağlanır:

a) Çocuklar ile hak sahibi ve yükümlülerin kolay ulaşmaları ve güvenlikleri açısından o yerleşim yerinin uygun bölgelerinde belirlenmesi veya oluşturulması.

b) Binanın kolay ulaşılabilir bir bölümünde, engelli bireylerin erişimine ve kartlı geçişe imkân tanıyacak şekilde ayrı bir kapıdan giriş imkânı sağlanması.

c) Her bir odanın en az yirmi dört metre kare büyüklüğünde, aydınlık ve ferah olması.

ç) Çocuğun kaliteli zaman geçirmesine yarayacak oyuncak, boyama kiti, kâğıt-kalem, hikâye kitabı gibi materyallerin bulundurulması.

d) Teslim sürecini kayda alacak şekilde teslim mekânının güvenlik kamera sistemi ile izlenebilmesi için gerekli teknik donanımın sağlanması.

(2) Birinci fıkrada belirtilen genel standartların yanı sıra Bakanlıkça belirlenen diğer standartlara da uyulur.

Araç temini

MADDE 23- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesinde kullanılmak üzere müdürlüğün başsavcılık aracılığıyla talebi üzerine valilikler ve belediyeler tarafından araç tahsis edilir.

(2) Tahsis edilen araç, temin edildiği kurum ya da belediye tarafından kullanıma hazır şekilde bulundurulur. Ayrıca yakıt ve bakım gibi masrafları karşılanarak şoför görevlendirilir.

Kamu kurumlarının destek sağlaması

MADDE 24- (1) Teslim mekânlarının belirlenmesi, oluşturulması, tefrişi, güvenliği, ısınması, temizliğinin sağlanması ve teslim hizmetlerinin sunumunda kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.

(2) Birinci fıkrada belirtilen ve ihtiyaç duyulan desteklerin sağlanması hususu müdürlükçe başsavcılık aracılığıyla yazılı olarak ilgili kamu kurum ve kuruluşu veya belediyeden talep edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çocuk Teslimi

İlam veya tedbir kararlarının yerine getirilme süreci

MADDE 25- (1) Çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararları yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir. Başvuru esnasında çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararının müdürlüğe ibrazı zorunludur.

(2) Başvuru esnasında hak sahibi müdürlük tarafından kendisi ile hangi iletişim vasıtasıyla irtibat kurulabileceğini müdürlüğe bildirir, bu husus tutanak altına alınır.

(3) İbraz edilen ilam veya tedbir kararının müdürlükçe teyidi yapıldıktan sonra müdürlük tarafından her türlü iletişim vasıtası ile yükümlüyle irtibata geçilir. Müdürlük, belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini yükümlüye derhâl bildirir ve bu bildirim yapıldığı veya yükümlüyle irtibat kurulamadığı hususları tutanak altına alınır.

(4) Teslim gün, saat ve yerinin belirlenmesinde çocuğun üstün yararı gözetilir ve mümkün olduğunca tarafların görüşü de dikkate alınır.

(5) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlükçe derhâl yükümlüye, çocuğun teslimine dair teslim emri tebliğ edilir.

(6) Hak sahibi veya yükümlünün ceza infaz kurumunda hükümlü veya tutuklu olarak bulunması hâlinde işlemler ceza infaz kurumu aracılığı ile gerçekleştirilir.

(7) Hak sahibinin ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için çocuğun yerleşim yeri dışındaki bir müdürlüğe başvurması hâlinde bu müdürlük tarafından başvuruya esas olan ilam veya tedbir kararının ibrazı istenir. Hak sahibinin adres ve iletişim bilgileri ile bilinmesi hâlinde yükümlünün en son adres ve iletişim bilgilerinin bildirilmesi istenerek bu husus tutanak altına alınır. İbraz edilen ilam veya tedbir kararı ile tutulan tutanak dosyaya eklenir ve derhâl çocuğun yerleşim yeri müdürlüğüne gönderilir.

Teslim emrinde yer alması gereken hususlar

MADDE 26- (1) Yükümlüye gönderilen teslim emrinde yer alacak hususlar şunlardır:

a) Müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) Çocuğu getirmez veya haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınmasını talep etmezse, çocuğun, uzman veya öğretmen marifetiyle gerekirse kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılmak suretiyle teslim alınacağı.

- ç) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.
d) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği.

Çocuğun teslim edilmesi

MADDE 27- (1) Müdürlüğün belirlediği yere yükümlü tarafından getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir.

(2) Yükümlü, emrin gereğini yerine getirmezse görevli uzman veya öğretmen tarafından çocuğun bulunduğu adrese gidilerek alınan çocuk hak sahibine teslim edilir.

(3) Mahkemece çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararı verildikten sonra hak sahibinin hükümlü veya tutuklu olarak ceza infaz kurumuna girmiş olması durumunda, talep üzerine mahkeme tarafından bu hususta yeni bir karar verilmesi hâlinde çocuk hak sahibine teslim edilmek üzere kararda belirtilen kişiye teslim edilir.

(4) Çocuğun örselenmesine neden olabilecek durumların önlenmesi amacıyla gerekmesi hâlinde ilgili uzman veya öğretmen tarafından, teslim işlemi öncesinde hak sahibi, yükümlü ve çocukla görüşme yapılır.

(5) Müdürlükçe çocuğun teslim edildiği, çocuğa ulaşılamadığı ve yükümlünün emrin gereğini yerine getirmediği gibi hususlar tutanak altına alınır.

Haklı mazeret nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınması

MADDE 28- (1) Yükümlü tarafından, haklı mazereti bulunduğu gerekçesiyle çocuğun müdürlükçe alınmasının talep edilmesi hâlinde mazerete ilişkin varsa ilgili bilgi ve belgeler müdürlüğe iletilir.

(2) Müdürlükçe mazeretin haklı olduğunun anlaşılması hâlinde çocuğun üstün yararı uyarınca, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk, yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

Yükümlünün haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alması

MADDE 29- (1) Çocuk hak sahibine teslim edildikten sonra, yükümlü haklı bir sebep olmadan çocuğu tekrar alırsa ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilir.

Teslim emri olmaksızın ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi

MADDE 30- (1) Çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi sırasında, kaçınılma ihtimali gibi çocuğun üstün yararına aykırı durumların ortaya çıkması hâlinde yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilir.

(2) Birinci fıkraya uyarınca işlem yapılan hâllerde bu işlemin gerekçesi ilgili uzman veya öğretmen tarafından tutanak altına alınır.

Kolluk birimlerinden yardım alınması

MADDE 31- (1) Çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemlerde gerekmesi hâlinde kolluktan yardım istenebilir. Kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhâl yerine getirir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çocukla Kişisel İlişki Kurulması

İlam veya tedbir kararlarının yerine getirilme süreci

MADDE 32- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir. Başvuru esnasında kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararının müdürlüğe ibrazı zorunludur.

(2) Başvuru esnasında hak sahibi, müdürlük tarafından kendisi ile hangi iletişim vasıtasıyla irtibat kurulabileceğini müdürlüğe bildirir, bu husus tutanak altına alınır.

(3) İbraz edilen ilam veya tedbir kararının müdürlükçe teyidi yapıldıktan sonra müdürlük tarafından her türlü iletişim vasıtası ile yükümlüyle irtibata geçilerek taraflar ve çocuk arasında düzenli şekilde kişisel ilişki kurularak sürdürülmesinin önemi ile çocuğun sağlıklı gelişimi üzerindeki olumlu etkisine ilişkin bilgilendirme yapılır.

(4) İlam veya tedbir kararında belirlenen gün ve saatte veya belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlükçe belirlenen yere getirilmesi yükümlüye derhâl bildirilir ve bu bildirim yapıldığı veya yükümlüyle irtibat kurulamadığı hususları tutanak altına alınır.

(5) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlükçe derhâl yükümlüye, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair bir teslim emri tebliğ edilir.

(6) Hak sahibi veya yükümlünün ceza infaz kurumunda hükümlü veya tutuklu olarak bulunması hâlinde işlemler ceza infaz kurumu aracılığı ile gerçekleştirilir.

(7) Hak sahibinin ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için çocuğun yerleşim yeri dışındaki bir müdürlüğe başvurması hâlinde bu müdürlük tarafından başvuruya esas olan ilam veya tedbir kararının ibrazı istenir. Hak sahibinin adres ve iletişim bilgileri ile bilinmesi hâlinde yükümlünün en son adres ve iletişim bilgilerinin bildirilmesi istenerek bu husus tutanak altına alınır. İbraz edilen ilam veya tedbir kararı ile tutulan tutanak dosyaya eklenir ve çocuğun yerleşim yeri müdürlüğüne derhâl gönderilir.

Teslim emrinde yer alması gereken hususlar

MADDE 33- (1) Yükümlüye gönderilen teslim emrinde yer alacak hususlar şunlardır:

- a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi hâlinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.
- b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.
- c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacağı.
- ç) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsi ile cezalandırılacağı.
- d) Yerleşim yeri veya iletişim bilgilerinin değişmesi hâlinde yeni adres veya iletişim bilgilerinin müdürlüğe derhâl bildirilmesi gerektiği.
- e) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabileceği.

Çocuğun teslim edilmesi

MADDE 34- (1) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuk, hak sahibine teslim edilir.

(2) Mahkemece kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararı verildikten sonra hak sahibinin hükümlü veya tutuklu olarak ceza infaz kurumuna girmiş olması durumunda, mahkeme tarafından bu hususta verilen karar üzerine kişisel ilişkinin ceza infaz kurumunda gerçekleştirilebilmesi için çocuk mahkeme kararında belirtilen kişiye teslim edilir.

(3) Hak sahibine, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmek zorunda olduğu, çocuğu getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılacağı, hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususu tutanağa bağlanarak tebliğ edilir.

(4) Çocuk, hak sahibi tarafından, müdürlükçe belirlenen yere getirilmezse, hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

Kişisel ilişki sonrası çocuğun yükümlüye teslim edilememesi

MADDE 35- (1) Hak sahibi tarafından kişisel ilişki kurulmasından sonra teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır.

(2) Çocuğun, birinci fıkra uyarınca hak sahibinde bırakılması da mümkün olmazsa müdürlüğün talebi üzerine aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğüne çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

(3) Bu madde kapsamında yapılacak tüm işlemler tutanak altına alınır.

Haklı mazeret nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınması

MADDE 36- (1) Yükümlü tarafından, haklı mazereti bulunduğu gerekçesiyle çocuğun müdürlükçe alınmasının talep edilmesi hâlinde mazerete ilişkin varsa ilgili bilgi ve belgeler müdürlüğe iletilir.

(2) Müdürlükçe mazeretin haklı olduğunun anlaşılması hâlinde çocuğun üstün yararı uyarınca, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk, yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

Hak sahibinin bildirim yükümlülüğü

MADDE 37- (1) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla müdürlüğe bildirmek zorundadır.

(2) Hak sahibinin bildirimde bulunmadığı veya gelemeceğini bildirdiği hâllerde bu husus ve çocuğu emirde belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilir. Hak sahibinin yeniden müdürlükle iletişime geçmesi beklenir.

(3) Hak sahibinin tekrar müdürlükle iletişime geçerek çocuğu teslim almaya geleceğini bildirmesi hâlinde yükümlü ile yeniden irtibata geçilir. Yükümlüden çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararındaki görüşme takvimine uygun şekilde çocuğu belirlenen teslim yerine getirmesi istenir.

(4) Tüm bu işlemler tutanak altına alınır.

Üçüncü kişilerin refakatinde kişisel ilişki kurulması

MADDE 38- (1) Çocuğun üstün yararı gereğince bu hususta mahkemece karar verilmiş olması hâlinde kişisel ilişki üçüncü kişi refakatinde gerçekleştirilir.

(2) Mahkemece, kişisel ilişkinin uzman veya öğretmen refakatinde gerçekleştirilmesine ilişkin karar verilmiş olması hâlinde kişisel ilişki müdürlükçe belirlenen teslim mekânında bu kişiler refakatinde gerçekleştirilir.

(3) Teslim mekânında gerçekleştirilen çocukla kişisel ilişki süreci esnasında uzman veya öğretmen tarafından gerekmesi hâlinde mesleki müdahaleler yapılarak gözlem ve tespitlerini içeren bir tutanak tanzim edilir.

(4) Üçüncü fıkra uyarınca uzman veya öğretmen tarafından tanzim edilen tutanak çocuğun üstün yararının gerektirmesi hâlinde kişisel ilişki kararını vermiş olan aile mahkemesine sunulur.

Çocuğun görüşmeyi reddetmesi hâlinde yapılacak işlemler

MADDE 39- (1) Kişisel ilişki kurma sürecinde çocuğun hak sahibi ile görüşmeyi reddetmesi hâlinde hak sahibi ile çocuğun görüşebilmesini temin etmek amacıyla uzman veya öğretmen tarafından öncelikle çocukla ve taraflarla ayrı

ayrı görüşmeler gerçekleştirilir. Buna rağmen çocuğun görüşmeyi kabul etmemesi hâlinde bu durum gerekçeleri ile birlikte ayrıntılı şekilde tutanak altına alınır.

(2) Çocuğun görüşmeyi kabul etmemesine neden olan sorunların tespiti ile bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla uzman veya öğretmen tarafından çocuk, hak sahibi ve yükümlü ile görüşmeler yapmak üzere bir plan hazırlanır. Hazırlanan plan hak sahibi ve yükümlüye bildirilir.

(3) Hazırlanan plan uyarınca en geç bir sonraki kişisel ilişki tarihine kadar uzman veya öğretmen tarafından çocuk, hak sahibi ve yükümlü ile görüşmeler gerçekleştirilir. Ancak bu süre on beş günü geçemez.

(4) Bu süreçte taraflara çocuğun sağlıklı gelişimi açısından sorumlulukları hatırlatılarak, çocuk ile tarafların iletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilir. Çocuk ve hak sahibi arasındaki kişisel ilişkinin sonraki dönemde uygun şekilde gerçekleşmesi için uzman veya öğretmen tarafından gerekli mesleki müdahalelerde bulunulur.

(5) Uzman veya öğretmen tarafından yapılan gözlem ve tespitler neticesinde çocuğun üstün yararı uyarınca çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkındaki önerilere hazırlanan değerlendirme raporunda yer verilir.

(6) Tüm bu işlemler tutanak altına alınır.

Danışmanlık tedbirine karar verilmesi

MADDE 40- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir.

(2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair kararların yerine getirilme sürecinde çocuk, hak sahibi veya yükümlünün danışmanlık hizmetine ihtiyaç duyduğunun tespiti hâlinde ilgili uzman veya öğretmen tarafından bu durum tutanağa bağlanarak müdürlüğe bildirilir.

(3) Müdürlük, yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde aile mahkemesinden yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını talep eder.

Yetkili müdürlüğün değişmesi hâlinde yapılacak işlemler

MADDE 41- (1) Çocuğun yerleşim yerinin başka müdürlüğün yetki alanında kalacak şekilde değişmesi hâlinde dosya müdürlükçe resen ilgili yer müdürlüğüne gönderilir.

(2) Dosyanın geldiği müdürlük işlemlere kaldığı yerden devam eder ve dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirileceği yeni yeri yükümlüye tebliğ eder.

(3) Teslim yeri değişikliği hak sahibine müdürlükçe her türlü iletişim vasıtasıyla bildirilerek bu husus tutanak altına alınır.

Dosyanın işlem den kaldırılması

MADDE 42- (1) Teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde hak sahibi, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği hâlde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse ilgili uzman veya öğretmenin bildirimini üzerine dosyanın işlem den kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine müdür tarafından karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

(2) Teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt ederse, son teslim işlemini gerçekleştiren ilgili uzman veya öğretmenin kanaati de alınmak suretiyle dosyanın işlem den kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine müdür tarafından karar verilebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmezse hak sahibinin talebi üzerine yükümlüye doğrudan teslim emri tebliğ edilir.

(3) Dosya açıldıktan sonraki herhangi bir dönemde hak sahibinin müdürlükten dosyanın işlem den kaldırılmasını talep etmesi hâlinde, müdür tarafından dosyanın işlem den kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Şikâyet ve İtiraz

Şikâyet

MADDE 43- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde şikâyette bulunulabilir.

Şikâyette görevli ve yetkili mahkeme

MADDE 44- (1) Şikâyette görevli ve yetkili mahkeme çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesine ilişkin işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesidir.

Şikâyet üzerine mahkemece yapılacak işlem

MADDE 45- (1) Şikâyet üzerine mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir.

İtiraz

MADDE 46- (1) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğden itibaren bir hafta içinde şikâyete ilişkin kararı veren mahkemeye itiraz edilebilir.

İtirazı inceleyecek merci

MADDE 47- (1) Kararı veren mahkeme tarafından, itirazı incelemesi için dosya o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderilir.

İtirazın değerlendirilmesi

MADDE 48- (1) İtiraza bakmakla görevli merci kararını bir hafta içinde verir.

(2) Mercii, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir.

(3) İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

Kişisel ilişkinin rıza ile yerine getirildiği iddiası ile şikâyet

MADDE 49- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlü, 32 nci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca yapılan bilgilendirme ve bildirim ile aynı maddenin beşinci fıkrası uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikâyet yoluyla ileri sürebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Yaptırımlar

İlam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet

MADDE 50- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenlerle emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.

(3) Kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibi, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmezse, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralar kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkeme, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesidir.

(5) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesiyle birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi gerektiği, duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar olunur.

(6) Mahkeme, duruşmaya gelen şikâyet olunanın, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır; gerekli araştırmayı yapar; dosyadaki delilleri değerlendirir; şikâyet olunanın teslim emrine aykırı hareket ettiğini veya emrin gereğinin yerine getirilmesini engellediğini yahut sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmedeğini tespit ederse disiplin hapsiyle cezalandırılmasına, aksi takdirde şikâyetin reddine karar verir.

Disiplin hapsi kararının infazı

MADDE 51- (1) Disiplin hapsiyle cezalandırmaya ilişkin kararlar, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edilir. Bu kararlar kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

(2) Şikâyetten vazgeçilmesi hâlinde veya 50 nci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları bakımından çocuğun velayet hakkı sahibine teslim edilmesi durumunda dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

Disiplin hapsi kararına itiraz

MADDE 52- (1) 50 nci madde uyarınca aile mahkemesince verilen kararlara karşı, 46 nci madde uyarınca itiraz edilebilir.

İçeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi

MADDE 53- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bölge adliye mahkemelerince verilen ilam veya tedbir kararları

MADDE 54- (1) Bölge adliye mahkemelerince verilen çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları da bu Yönetmelik hükümleri uyarınca yerine getirilir.

Çocuğun iadesine veya kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların yerine getirilmesi

MADDE 55- (1) 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanununun 18 inci maddesi uyarınca on altı yaşını tamamlamamış çocuklar hakkındaki çocuğun iadesine veya kişisel ilişki kurulmasına dair ilamlar bu Yönetmelik hükümlerine göre yükümlüyle irtibata geçilmeksizin ve teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilir.

İş bölümü

MADDE 56- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesinde görevlendirilen müdür yardımcısı, uzman, öğretmen ve diğer personelle ilgili iş bölümü müdür tarafından yapılır.

Tevzi

MADDE 57- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin dosyalar elektronik ortamda müdür tarafından UYAP tevzi kriterlerine göre uzman ve öğretmenlere otomatik olarak dağıtılır. İstisnai hâllerde ise tevzi işlemi gerekçesi belirtilmek suretiyle adil bir iş dağılımını sağlamak amacıyla müdür tarafından yapılabilir.

Geçici dosya

MADDE 58- (1) Herhangi bir sebeple teslim dosyası bir başka mercie gönderildiğinde bu dosya yerine geçmek üzere geçici bir dosya düzenlenir.

(2) Geçici dosyaya asıl teslim dosyasındaki tüm evrakın okunaklı ve müdür tarafından onaylı bir örneği konulur.

UYAP'ın kullanılması

MADDE 59- (1) Bakanlık Bilgi İşlem Genel Müdürlüğünce, müdürlük tarafından bu Yönetmelik kapsamında sunulan hizmetlerin, istatistiki veri alınmasına imkân sağlayacak şekilde kayıt edilerek iş akışının elektronik ortamda sağlanması amacıyla UYAP ekranları oluşturulur.

(2) Müdürlükte çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine dair her türlü veri, bilgi ve belge akışı ile dokümantasyon işlemleri ve bunlara ilişkin her türlü kayıt, dosyalama, saklama ve arşivleme işlemlerinde güvenli elektronik imza kullanılmak suretiyle UYAP'ın sağladığı imkânlardan yararlanılır. Güvenli elektronik imza ile oluşturulan belgeler ayrıca fiziki olarak gönderilmez.

(3) 25 inci maddenin birinci fıkrası ile 32 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca ibraz edilen ilam veya tedbir kararının teyidi amacıyla gerekmesi hâlinde müdürlükçe UYAP üzerinden ilgili mahkeme ekranına bir inceleme talebi gönderilir. Mahkeme tarafından inceleme onayı verilmesi üzerine müdürlükçe UYAP'ta ilgili ilam veya tedbir kararının teyidi yapılır.

(4) UYAP kullanıcıları, iş listelerini günlük olarak kontrol etmek, işlemlerin gereğini yerine getirmek, ihtiyaç duyulan alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi ile gerekli adli istatistiklerin üretilmesine esas bilgileri güvenilirlik, tutarlılık ve güncellik ilkelerine uygun olarak UYAP ortamına doğru, eksiksiz ve zamanında girmekle yükümlüdür.

(5) Diğer kişi, kurum veya kuruluşlara verilmek üzere elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hâllerde, tutanak veya belge, aslının aynı olduğu belirtilerek ad, soyad, unvan ve sicil numarası yazılmak suretiyle görevli personel tarafından imzalanır ve gerekirse mühürlenir.

(6) Müdürlüğe elektronik ortam dışında gelen evrak, taranıp elektronik ortama aktarılarak UYAP'a kaydedilir. Kurum ve kuruluşlardan elektronik ortam dışında gelen evrak ile fiziken muhafazası gereken diğer belgeler ayrıca mahsus kartonlarında muhafaza edilir.

(7) Teknik nedenlerle fiziki olarak düzenlenen belge veya raporlar, engelin ortadan kalkmasından sonra derhâl elektronik ortama aktarılır, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'a kaydedilir ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları mahallinde saklanır, ayrıca fiziki olarak gönderilmez. Ancak belge veya karar aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır. Elektronik ortama aktarılması imkânsız olan belgeler ise fiziki ortamda saklanır ve gerektiğinde fiziki olarak gönderilir.

(8) Kişisel verilerin kaydedilmesinde ve paylaşılmasında bu verilerin yetkisiz kişilerce elde edilmesini veya hukuka aykırı kullanılmasını önlemek için gerekli olan her türlü tedbir alınır.

Eğitim

MADDE 60- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin tüm iş ve işlemleri yerine getirmekle görevlendirilen müdür, müdür yardımcısı, yazı işleri müdürü, uzman, öğretmen ve diğer personele yönelik olarak Başkanlık, Bakanlık Eğitim Dairesi Başkanlığı ve ilgili diğer kurumların iş birliğiyle eğitimler düzenlenir.

(2) 19 uncu madde uyarınca oluşturulan listelerde yer alan uzman ve öğretmenlere yönelik olarak Başkanlık, Bakanlık Eğitim Dairesi Başkanlığı ve ilgili kurumların iş birliğiyle eğitimler düzenlenebilir.

(3) Eğitim faaliyetlerinde Başkanlıkça oluşturulmuş olan materyallerden de faydalanılır. Bu eğitim materyalleri hazırlanırken personelin ihtiyaç ve görüşleri de dikkate alınır.

İş birliği

MADDE 61- (1) Başkanlık; belediyeler, diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararlarının etkin şekilde yerine getirilebilmesine yönelik ortak programlar geliştirebilir.

(2) Başkanlık ve üniversiteler arasında çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair farkındalık oluşturulmasına katkı sunulmak üzere ortak program ve projeler geliştirilmesine, sertifika ve yüksek lisans gibi eğitim programları düzenlenmesine yönelik iş birliği yapılabilir. Üniversitelerin, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması konularında yapacağı bilimsel araştırmalar ilgili mevzuat hükümleri kapsamında Başkanlıkça desteklenir.

(3) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla Başkanlık ile Türkiye Barolar Birliği ve barolar arasında iş birliği yapılabilir.

Denetim ve gözetim

MADDE 62- (1) Müdürlük, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin tüm iş ve işlemlerini başsavcılık gözetim ve denetiminde yürütür. Bu iş ve işlemler ayrıca adalet müfettişlerinin denetimine tabidir.

Giderlerin karşılanması

MADDE 63- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin yapılacak işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Ayrıca bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(2) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemleri hafta sonu ve resmî tatil günlerinde yerine getirmek üzere görevlendirilen uzman ve öğretmenlere bu kapsamda fiilen görev yaptıkları her teslim işlemi için, görevlendirilen diğer kişilere ise bu kapsamda görev yaptıkları her gün için (500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu kapsamda uzman ve öğretmenlere bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge rakamının, görevlendirilen diğer kişilere ise (5000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerden kadrolu veya sözleşmeli olup olmadığına bakılmaksızın görevlendirilen tüm personel yararlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Hizmetin izlenmesi ve değerlendirilmesi

MADDE 64- (1) Sunulan hizmetten faydalanan kişilerin veya ailelerinin geri bildirimlerini almak amacıyla müdürlüklerde ve teslim mekânlarında istek-şikâyet kutuları ile yeterli sayıda geri bildirim formu bulundurulur.

(2) Hizmet sunulan kişilere veya ailelerine geri bildirim formlarıyla ilgili bilgi verilir ve bu formları doldurmaları teşvik edilir. Geri bildirim sözlü yapılması, ilgililerin okuma-yazma bilmemesi ya da başkaca bir engelin bulunması hâlinde, çalışan bu durumu belirterek formu kendisi de doldurabilir.

(3) Müdürlük, çalışan personelin görüşlerini ve geri bildirim formlarındaki değerlendirmeleri de dikkate alarak hizmetin sunumunda yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri ile iyi uygulama örneklerini toplar ve Başkanlığa gönderir.

İstatistik ve raporlama

MADDE 65- (1) Müdürlükler tarafından, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair tüm iş ve işlemlere ilişkin istatistikler özenle tutulur. Bu hizmetlerden faydalanan kişilerin yanı sıra bu süreçte görev alan kişiler ile diğer kurumlardan alınan geri bildirimler toplanır.

(2) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair hizmetlerin daha etkin ve bütüncül sunulabilmesi amacıyla Başkanlıkça yapılan istatistiki veri talepleri bu alanda hizmet sunan diğer kamu kurum ve kuruluşlarına karşılanır.

(3) İstatistiki veriler ve toplanan geri bildirimler müdürlük tarafından raporlaştırılarak her yıl Ocak ayı içerisinde Başkanlığa sunulur.

Uygulama rehberi

MADDE 66- (1) Bu Yönetmelik kapsamında hazırlanacak teslim emri, tutanak ve diğer belgelere ilişkin örnek formlar, Başkanlık tarafından çıkarılacak uygulama rehberinde gösterilir.

Çeşitli hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına, Bakanlıkça belirlenen il veya ilçelerde başlanır. Bu Yönetmeliğin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Bakanlığın resmî internet sitesinde duyurulur.

(2) Bakanlığın resmî internet sitesinden duyurduğu il ve ilçeler dışında çocuk teslimine ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının icrasına ilişkin işlemlerin 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun, mülga 25 inci, 25/a ve 25/b maddeleri uyarınca icra daireleri tarafından yerine getirilmesine devam olunur.

(3) 24/11/2021 tarihli ve 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının icrası için icra daireleri nezdinde yapılacak takip işlemleri, 492 sayılı Kanun ile diğer kanunlar uyarınca

alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilir.

Yürürlük

MADDE 67- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 68- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.